

Päiväys
12.7.2022

Diaarinumero
1097/03.04.04.04.19/2019

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

12.7.2022

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **19.7.2022**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 12.7.2022 nro 819/2022, valitus ympäristölupa-asiassa, Summansuon turvetuotantoalueen ympäristölupa, Hamina.

Luvan hakija

PJ-Turve Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **12.7.2022 – 18.8.2022**

Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallinto-oikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **18.8.2022**.

12.07.2022

Dnro 1097/03.04.04.04.19/2019

Asia Valitus ympäristölupa-asiassa

Muutoksenhakija ja luvan hakija

PJ-Turve Oy

Päätös, josta valitetaan

Etelä-Suomen aluehallintovirasto 29.08.2019 nro 333/2019

Asian aikaisemmat vaiheet

Aluehallintovirasto oli 19.5.2015 antamallaan päätöksellä nro 211/2015/2 myöntänyt PJ-Turve Oy:lle ympäristöluvan Summansuon turvetuotantoon noin 14,0 ha:n suuruisella alueella Summanjoen vesistöalueella Haminan kaupungissa.

Vaasan hallinto-oikeus oli 21.12.2017 antamallaan päätöksellä nro 17/0516/1 kumonnut aluehallintoviraston päätöksen ja palauttanut asian aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi.

Hallinto-oikeuden päätöksen perustelujen mukaan Summansuon luonnonarvot oli kuvattu 6.9.2011 päivätyssä luontoselvityksessä, joka perustui 15.8.2011 tehtyyn maastokäyntiin. Soiden ja turvemaiden käytön kansallisessa strategiassa esitetyn soiden luonnontilaisuusluokituksen mukaisen koko suon luonnontilaisuusasteen arvioitiin olevan heikko 2. Luonnontilaisuusasteikon luokitus määritellään kuivatukseen, kasvillisuuteen ja vedenpintaan liittyvien kriteerien perusteella.

Aluehallintoviraston päätöksen perusteluissa ei oltu riittävästi tarkasteltu sitä, miten Summansuon olosuhteet vastaavat luokituksen kriteereitä eikä asiassa oltu esitetty riittävää selvitystä tarkastelun perusteeksi. Ilmakuvatarkastelun mukaan hankealueesta noin 6 ha oli ollut ojittamatonta avosuota. Ojittamattoman alueen keskiosa oli hakemukseen liitetyn luontoselvityksenkin mukaan luonnontilainen rämekeidas. Näin ollen oli mahdollista, että luokituksen kriteereitä olisi arvioitava toisin kuin aluehallintovirasto oli tehnyt.

Hakemuksessa ei ollut tietoa suon vesipinnan tasosta eikä sen mahdollisista muutoksista ojituksen johdosta. Saaduista selvityksistä ei ollut pääteltävissä, että Summansuon vesitalous olisi muuttunut tai alentunut kauttaaltaan. Luontoselvityksestä ei ollut käynyt ilmi, että Summansuon ojittamattomilla osilla esiintyisi kuivahtamista tai muutoksia suon kasvillisuudessa. Luontoselvityksessä oli ollut vain niukasti tietoa Summansuon suolajeista.

Vaasan hallinto-oikeus oli todennut, että käytettävissä olevien selvitysten puutteellisuuden vuoksi ei ollut mahdollista arvioida Summansuon luonnonarvojen merkittävyyttä ympäristönsuojelulain 13 §:n 1 momentin mukaisesti.

Aluehallintoviraston edellytettiin varaavan hakijalle tilaisuuden hakemuksensa täydentämiseen.

Aluehallintoviraston päätös 29.08.2019

Aluehallintovirasto on päätöksellään hylännyt PJ-Turve Oy:n ympäristölupahakemuksen, jossa on haettu ympäristölupaa turvetuotantoon Summansuon 14,0 ha:n suuruisella alueella Haminan kaupungissa.

Aluehallintovirasto on perustellut ratkaisuaan muun ohella seuraavasti:

Soiden rajauksen toteuttamisesta ei ole yhteisesti sovittuja rajausohjeita ja yleisesti hyväksytyjä periaatteita. Luonnontilaisuusluokat ovat osin keinotekoisia rajauksia eikä kaikkia soita voida sijoittaa yhteen tiettyyn luokkaan. Erityisen haasteellisia ovat kahden luokan väliselle rajapinnalle sijoittuvat suoaltaat. Suon kasvillisuudessa, ojituksessa ja vesitaloudessa voi olla piirteitä useasta luokasta.

Summansuon rajaaminen suoaltaaksi ei ole yksiselitteistä. Kartta- ja ilmakuvatarkastelun sekä ojien virtaussuuntien mukaan voisi suon eteläosan noin 11 ha:n kokoinen alue muodostaa oman länteen purkautuvan suoaltaan. Myös Summansuon itäpuolella oleva Emmansuo muodostaa vastaavasti erillisen suoaltaan. Näin Summansuon pohjois- ja keskiosa muodostaisivat yhtenäisen noin 35 ha:n suuruisen suoaltaan, josta noin 10 ha on ojittamatonta aluetta. Tästä alueesta lupaa turvetuotantoon on haettu 14 ha:lle, josta puolestaan ojittamatonta aluetta on 7 ha. Suon rajaaminen ei tässä tapauksessa kuitenkaan vaikuta ratkaisevasti luonnontilaisuusluokkaan.

Ympäristöministeriön oppaassa Suot ja turvemaat maakuntakaavoituksessa (Suomen ympäristö 7/2015) todetaan, että seudun suoluonnon tilan huomioon ottamiseksi selvitetään seudun ojitetujen soiden osuus suoalasta. Ojitustilanne on luonnontilaisuusluokitusta täydentävä yleisen luonnonarvon tekijä. Nollatasona pidetään 60–75 %:n ojitusastetta. Sitä korkeammat seudulliset ojitusasteet lisäävät ja alhaisemmat heikentävät yksittäisen suon yleistä luonnonarvoa 0-tasoon nähden.

Kansallisen suostrategian mukaan ojitustilanne otetaan huomioon luonnontilaisuusluokkien 2 ja 3 yleisen luonnonarvon tarkastelussa seuraavasti:

Ojitettujen soiden osuus seutukunnan suoalasta	Vaikutus yksittäisen suon yleiseen luonnonarvoon
➤ 85 prosenttia	lisää ++
75–85 prosenttia	lisää +
60–75 prosenttia	0-taso/ei vaikutusta
< 60 prosenttia	vähentää –

Seutukuntajaon mukaan Haminan kaupunki kuuluu Kotkan–Haminan seutukuntaan. Soidensuojelutyöryhmän ehdotuksessa soidensuojelun täydentämiseksi (YM:n raportteja 26/2015) on esitetty ojitettujen soiden osuus eri seutukunnissa. Suoluonnon suojelutilannetta ja ojitettujen soiden osuutta suoalasta on tarkasteltava seutukunnittain, kun arvioidaan soiden luonnontilaisuuteen vaikuttavien uusien hankkeiden toteuttamisedellytyksiä. Ojitettujen soiden osuus on 77 % ja suojellun suon osuus 11 % Kotkan–Haminan seutukunnan suoalasta.

Aluehallintovirasto on katsonut, että Summansuon luonnontilaisuusluokituksessa tulee ottaa huomioon seudullinen ojitustilanne, koska suon luonnontilaisuusluokituksessa liikutaan luokkien 2 ja 3 välillä. Kotkan–Haminan seutukunnan suoalasta ojitettujen soiden osuus on yli 75 %, mikä lisää yksittäisen suon luonnonarvoa. Näin ollen Summansuon luonnontilaisuusluokka on enemmän kuin 2. Aluehallintovirasto on katsonut myös, että muutos Summansuon luonnontilassa ei ole merkittävä, sillä vaikka suolla on myös ojitettuja osia ja ojitus estää pääosin hydrologisen yhteyden suon ja sen ympäristön välillä, ei ojittamattomalla alalla esiinny kuivahtamista tai muutoksia suon kasvillisuudessa. Näin ollen turvetuotannon sijoittamista koskeva ympäristönsuojelulain 13 § tulee sovellettavaksi.

Summansuon reunaosat on kauttaaltaan ojitettu metsänkasvatusta varten ja niiden suotyypit ovat muuttuma- ja turvekangasasteella. Suurin osa ojitetusta alueesta on rahkarämemuuttumaa, johon ojituksen myötä on tullut varpuisuutta. Vanhoilla kuiviketurpeen nostoalueilla rahkasammalet ovat vallitsevia. Suon keskiosassa, suunnitellulla turvetuotantoalueella, on noin 7,3 ha:n luonnontilainen keidasrämealue kermeineen ja kuljuineen. Sen vesitalous on kärsinyt vain jonkin verran turvepehkon nostosta. Märkimmissä kuljuissa kasvaa suoleväkköä ja Cuspidata-ryhmän sammalia. Yhteensä Summansuolla on luonnontilaisen kaltaista ojittamatonta aluetta neljällä erillisellä alueella noin 13 ha. Hakemuksen liitteenä olleen kasvillisuusraportin mukaan

kasvillisuudessa ei näillä alueilla ole nähtävissä merkittävää muuttumista vesitaloudeltaan täysin luonnontilaiseen suohon verrattuna. Vedenpinnan pysyvää alentumista ojittamattomilla alueilla ei siis ole tapahtunut.

Suoluontotyyppien uhanalaisuus on luokiteltu vuonna 2018 julkaistussa arvioinnissa (Suomen ympäristö 5/2018, Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018) selkeästi heikommaksi kuin aiemmin. Summansuolla tavattavista suotyypeistä kangaskorvet ovat nyt Etelä-Suomessa äärimmäisen uhanalaisia (CR), aitokorvet (mustikkakorvet) ja korpirámeet erittäin uhanalaisia (EN), sarakorvet erittäin uhanalaisia (EN). Lyhytkorsinevarämeet ja saranevat ovat vaarantuneita (VU) ja tuotantoalueeksi esitetty keidasräme on uhanalaisuusluokituksessa Etelä-Suomessa silmälläpidettävä (NT). Turvetuotanto vaikuttaisi Summansuon pohjoisosan suoluontotyyppeihin niin voimakkaasti, että ne tuhoutuisivat. Lisäksi turvetuotannon kuivattava vaikutus vaikuttaisi vähintäänkin heikentävästi suon keskiosan luontotyyppeihin ja mahdollisesti heikentävästi suon eteläosin luontotyyppeihin. Summansuon turvetuotantohanke aiheuttaisi siten alueellisesti merkittävien luonnonarvojen turmeltumista Summansuolla.

Mikäli luonnonarvot on otettu huomioon lainvoimaisessa maakuntakaavassa tai lainvoimaisessa, oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa ja toiminta sijoittuu mainitussa kaavassa sille varatulle alueelle, ei ympäristönsuojelulain 13 § tule sovellettavaksi. Summansuon tapauksessa ei maakuntakaavassa ole huomioitu luonnonarvoja eikä alueella ole yleiskaavaa.

Koska hakemuksessa tarkoitettu turvetuotanto Summansuolla merkitsisi toiminta-alueen fyysistä muuttamista tavalla, joka aiheuttaisi alueellisesti merkittävien luonnonarvojen turmeltumista, hakemus on hylätty. Tämän vuoksi ei ole tarpeen arvioida muita luvan myöntämisen edellytyksiä.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

PJ-Turve Oy on vaatinut, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja asia palautetaan aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi.

Perusteluinaan muutoksenhakija on esittänyt muun ohella, että hakemuksen hylkääminen on johtunut ilmeisen virheellisestä lain soveltamisesta. Luvan myöntämiselle ei ole ympäristönsuojelulain 13 §:ssä tarkoitettua estettä. Haettu lupa olisi pitänyt myöntää.

1.9.2014 voimaan tulleen ympäristönsuojelulain 13 §:n 1–3 momenttien perustelut ilmenevät ympäristönsuojelulain muuttamisesta annetusta hallituksen esityksestä (HE 214/2013 vp) ja eduskunnan ympäristövaliokunnan mietinnöstä (3/2014 vp).

Ympäristönsuojelulain 13 §:n 4 momentin perustelut löytyvät eduskunnan ympäristövaliokunnan mietinnöstä (3/2013 vp) ja sitä täydentävän valtioneuvoston ympäristönsuojelusta antaman asetuksen (713/2014) ns. perustelumuistiosta 44 §:n kohdalla (Ympäristöministeriö, muistio 25.8.2014).

Valtioneuvoston edellä mainittujen säännösten voimaantuloa aikaisemmin 30.8.2012 antama periaatepäätös, valtioneuvoston periaatepäätös soiden ja turvemaiden kestävästä ja vastuullisesta käytöstä ja suojelusta, ei ole edellä mainittujen säännösten perustelua eikä sitä edellä mainitusta mietinnöstä ilmenevistä syistä johtuen ole mahdollista käyttää lain ja asetuksen tulkintaohjeenakaan. Koska valituksenalaisesta asiasta on säädetty lailla ja sitä täydentävällä asetuksella, Summansuon turvetuotannon sijoittamista koskeva kysymys on ratkaistava näiden säännösten perusteella.

Ympäristöministeriön opas ”Suot ja turvemaat maakuntakaavoituksessa” (Suomen ympäristö 7/2015) ei myöskään ole edellä mainittujen säännösten perustelua eikä ole tarkoitettu ympäristönsuojelulain 13 §:n soveltamisohjeeksi ympäristönsuojelulain mukaisiin menettelyihin. Opas myötäilee useilta kohdin periaatepäätöstä, esimerkiksi seudullisen ojitusasteen huomioon ottamisessa yksittäisen suon luonnontilaisuusluokkaa määritettäessä.

Periaatepäätöksen yleissuosituksen mukaisena yleisenä tavoitteena on turvetuotannon kohdentaminen luokkien 1 ja 0 soille. Ympäristönsuojelulain 13 §:n 4 momentti taas sitovana normina rajaa lailla säädetyn turvetuotannon sijoittamiskiellon ulkopuolelle suot, joiden luonnontila on ojituksen tai muun sellaisen syyn vuoksi merkittävästi muuttunut. Arvioitaessa luonnontilan muutosta otetaan huomioon ojituksesta aiheutuneet muutokset suon vesitaloudessa ja kasvillisuudessa. Säännöstä täydentävän ympäristönsuojeluasetuksen 44 §:n mukaan muutos on merkittävä muun muassa, jos ”3) suolla on ojitettuja ja ojitamattomia osia, ojitus estää hydrologisen yhteyden suon ja sen ympäristön välillä ja osalla suon ojitamattomaa alaa esiintyy kuivahtamista ja muutoksia suon kasvillisuudessa”. Kun asetuksen edellä mainittuun kohtaan sisällytetty kuvaus merkittävästä muutoksesta vastaa periaatepäätöksen liitteessä 1 esitettyä kuvausta luonnontilaisuusluokkaan 2 määritetystä suosta, ympäristönsuojelulain 13 §:n on katsottava hyväksyvän turvetuotannon sijoituspaikaksi periaatepäätöksessä tarkoitettua, oikeastaan tavoiteltua hieman vähemmän luonnontilaltaan muuttuneen suon. Tämä jo sinällään on merkittävä eroavaisuus, vaikkakin periaatepäätöksen suositusosiossa on lievennyksiä.

Kaikissa ympäristönsuojelulain ja -asetuksen valmisteluasiakirjoissa todetaan, että turvetuotanto voidaan käytännössä sijoittaa periaatepäätöksen liitteessä tarkoitetuille luonnontilaisuusluokissa 0–2 oleville suoalueille. Mietinnössä kuitenkin todetaan, että ympäristönsuojelulain 13 §:n 4 momentissa eli lain tasolla ei ole mahdollista suoranaisesti viitata periaatepäätöksen luonnontilaisuusasteikon luokkiin, koska niillä ei ole oikeudellisesti itsenäistä asemaa. Viittaamisen sijaan kyseisessä pykälässä lausutaan ratkaisevana tekijänä suon luonnontilan merkittävä muuttuminen, jonka osatekijät ovat muutokset suon vesitaloudessa ja kasvillisuudessa siten kuin periaatepäätöksen luonnontilaisuusasteikosta (so. kuvauksista) tarkemmin ilmenee. Mietinnön perustelut korvaavat puheena olevilta osin hallituksen esityksen yksityiskohtaisten perustelujen tekstin. Olennainen muutos liittyy hallituksen esityksen mainintaan siitä, että säännöstä sovelletaan soiden suojelua koskevan periaatepäätöksen linjausten kanssa yhteensopivalla tavalla. Mietinnön mukaan säännöstä ei sovelleta lainkaan luonnontilaisuusasteikon 0–2 luokan

soihin ja mitään yhteensopivuusarviota ei tehdä, vaan soveltamispoikkeus on kategorinen. Ympäristövaliokunta on mietinnössään edellyttänyt, että valtioneuvoston asetuksella säädetään merkittävästä luonnontilan muutoksesta sillä tavoin kuin mietinnössä on verrattain seikkaperäisesti lausuttu.

Summansuon kohdalla keskeinen kysymys on, onko suoaltaan luonnontila sillä mahdollisesti suoritettujen kaivutöiden aiheuttamien vaikutusten johdosta merkittävästi muuttunut vaiko ei. Muuttuneisuutta tarkastellaan mahdollisten ojitusten suon vesitalouteen sekä kasvillisuuteen aiheuttamien muutosten perusteella. Muutokset, jos niitä on havaittavissa, voidaan (oikeastaan pitää) kuvata sanallisesti ja näitä sanallisia kuvauksia verrata ympäristönsuojelulain 13 §:n 4 momentissa tarkoitettuihin ja ympäristönsuojeluasetuksen 44 §:ään sisällytettyihin kuvauksiin suon luonnontilan merkittävästä muuttuneisuudesta. Mikäli Summansuon nykyisen tilan sanalliset kuvaukset vastaavat ympäristönsuojeluasetuksen 44 §:n jotakin alakohtaa 1)–3), kysymys on luonnontilaltaan merkittävästi muuttuneesta ympäristönsuojelulain 13 §:n 4 momentissa tarkoitettusta suosta. Mikäli vastaavuutta taas ei ilmenisi, kysymys olisi ympäristönsuojelulain 13 §:n 1 momentissa tarkoitettusta suosta. Sillä, että suon luonnontilaisuusluokka edellä mainittujen kuvausten mukaisesti määritellään periaatepäätöksen luokitusasteikon mukaisesti numeroin, ei edellä kerrotuista syistä johtuen ole erityistä merkitystä asian ratkaisemiselle.

Seudullisen ojitustason, joka ei mitenkään liity ympäristönsuojelulain 13 §:n 4 momentin ja ympäristönsuojeluasetuksen 44 §:n säätämiseen ja valmisteluun (so. perusteluasiakirjoihin), perusteella aluehallintovirasto on nostonut Summansuon luonnontilaisuusluokan päätöksenteon perusteina olevissa asiakirjoissa esitettyä kahta korkeammaksi, kuitenkin mainitsematta tarkemmin arvioimaansa luokkaa. Sovellettavien säännösten valmisteluasiakirjoissa ei mitenkään viitata tällaiseen mahdollisuuteen.

Luvan hakija on hakemuksen täydennyksessä esittänyt selvityksen Summansuon alueella suoritettujen kaivutöiden vaikutuksista Summansuon vesitalouteen ja kasvillisuuteen. Selvityksen kuvaukset ovat riittävän selkeät osoittamaan, että alueella suoritettujen ojitusten ja kaivutöiden aiheuttamat vesitaloudelliset ja kasvistolliset muutokset vastaavat ympäristönsuojeluasetuksen 3) alakohdassa tarkoitettuja luonnontilan muutoksia, jolloin kysymys on luonnontilaltaan merkittävästi muuttuneesta ympäristönsuojelulain 13 §:n 4 momentissa tarkoitettusta suoalueesta. Aluehallintoviraston Geologian tutkimuskeskukselta pyytämästä, niin ikään riittävien selvitysten perusteella laaditusta lausunnosta saa saman käsityksen. Lausunnossa on myös arvioitu Summansuon luonnontilaisuusluokaksi 2, jonka periaatepäätöksen mukainen kuvaus vastaa ympäristönsuojeluasetuksen 44 §:n 3) alakohtaa. Aluehallintovirastonkin on katsottava perusteluissaan hyväksyneen luokan 2 sekä sen mukaisen kuvauksen. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan tarkastelu tehdään yksittäistapauksittain ja tarkasteltavana voi olla vain se suoalue tai ne suoalueet, joille turvetuotantoa on ympäristölupahakemuksessa suunniteltu sijoitettavaksi. Tarkastelussa eivät siis voi olla muut, esimerkiksi 50–100 km:n etäisyyteen sijoittuvat suoalueet.

Summansuon kohdalla valituksenalaisen päätöksen perustelujenkin mukaan kaikilta osin täyttyvät ympäristönsuojeluasetuksen 3) alakohdan perusteet:

Summansuon alueella on ojitettuja ja ojittamattomia osia. Summansuon geologisen suoaltaan pinta-alasta ojittamattomine ja ojitetuine osa-alueineen on esitetty ja päätöserusteluihin kirjattu hieman toisistaan poikkeavia käsityksiä: 53 ha (ojittamatonta 13 ha ja ojitettua 40 ha), 46 ha (ojittamatonta 13 ha ja ojitettua 33 ha) ja 35 ha (ojittamatonta 10 ha ja ojitettua 25 ha). Suunnitellun turvetuotantoalueen pinta-ala on noin 14 ha ja noin puolet (7 ha) hankealasta sijoittuu ojittamattomalle alueelle. Viimeksi mainittu on hieman alle puolet koko suoaltaan ojittamattomasta alasta. Päätöserusteluihin sijoitetusta periaatepäätöksen liitteen 1 taulukosta kuivatusta koskien ilmenee, että luonnontilaisuusluokka 3 (= kahta korkeampi) on mahdollinen vain silloin, kun valtaosa suosta on ojittamatonta. Summansuolla tilanne on päinvastainen, valtaosa suoalueesta on ojitettua. Näin ollen aluehallintoviraston päätös on periaatepäätöksenkin vastainen.

Ojitus estää hydrologisen yhteyden suon ja sen ympäristön välillä. Summansuon reunaosat on päätöserustelujen mukaan kauttaaltaan ojitettu.

Osalla ojittamatonta alaa esiintyy kuivahtamista ja muutoksia suon kasvillisuudessa. Koko ojittamattoman alan ei edellytetä kuivahtaneen tai sen kasvillisuuden muuttuneen. Päätöserusteluissa todetaan edellä mainitunlaisia muutoksia alueessa tapahtuneen.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on ilmoittanut, ettei se katso tarpeelliseksi antaa vastinetta asiasta valituksen johdosta.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on ilmoittanut, ettei se anna asiassa lausuntoa.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen on valituksesta antamassaan vastineessa esittänyt muun ohella, että turvetuotanto Summansuolla tulisi aiheuttamaan kalataloudellisia haittoja ja olisi ristiriidassa kalataloudellisten hoitotoimien tavoitteiden kanssa. Turvetuotannon aiheuttamat haitat voivat hävittää äärimmäisen uhanalaisen meritaimenen vesistöstä. Haitan suuruuteen vaikuttavat jokialueen pienet kokonaisvirtaamat suhteessa turvetuotannon kuormitukseen. Summanjoen vaikutusalueella on jo ennestään runsaasti turvetuotantoa.

Suomen luonnonsuojeluliiton Kymenlaakson piiri ry on valituksen johdosta antamassaan vastineessa vaatinut, että valitus on hylättävä perusteettomana.

Perusteluinaan yhdistys on muun ohella esittänyt, että luonnontilaisen kaltaiseksi Summansuon altaasta on rajattu selvityksessä neljä aluetta. Niiden yhteispinta-ala on noin 12,65 hehtaaria. Alueiden rajaamisperusteena oli se,

ettei niillä ole oja ja ettei kasvillisuudessa ole nähtävissä merkittävää muuttumista vesitaloudeltaan täysin luonnontilaiseen suohon verrattuna.

Kymijoen vesi ja ympäristö ry:n selvitys on ottanut suoraan kantaa hydrologiseen yhteyteen. Selvityksen mukaan hydrologinen yhteys on olemassa suon ja sen ympäristön välillä. Selvityksessä ei ole todettu tai osoitettu, että ojitus estää hydrologisen yhteyden suon ja sen ympäristön välillä.

Enviro Oy:n selvitys on ottanut kantaa siihen, esiintyykö osalla suon ojittamatonta alaa kuivahtamista ja muutoksia suon kasvillisuudessa. Selvityksen mukaan Summansuolla esiintyy erilaisia suoluontotyyppisiä, sekä silmälläpidettäviä, että uhanalaisia. Oleellista on, että ne on voitu tunnistaa suoluontotyypeiksi, eikä luontoarvonsa menettäneiksi turvemaiksi, milloin ojitus on muuttanut suon vesitaloutta pysyvästi. Toisin sanoen, kuivahtamista osalla suon ojittamatonta alaa ei selvityksen perusteella esiinny. Erilaisten uhanalaisten suoluontotyyppien esiintyminen osoittaa Summansuon ja sen ympäristön hydrologisen yhteyden olemassaolon.

Geologian tutkimuskeskus on ilmoittanut, että sillä ei ole tässä vaiheessa aiheetta jättää vastinetta.

Haminan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on todennut, että asiassa ei ole tarpeen antaa vastinetta.

Haminan-Virolahden kalatalousalue on valituksen johdosta antamassaan vastineessa todennut muun ohella PJ-Turve Oy:n valituksen aiheettomaksi. Summansuo ei ole luontoarvoiltaan muuttunut niin merkittävästi ja peruuttamattomasti, että se antaisi aiheetta muuttaa aluehallintoviraston päätöstä. Lisäksi Summansuo vaikuttaa Summanjoen tilaan, jota pyritään parantamaan, minkä turvetuotanto vaarantaisi.

Summansuon turvetuotantoalue lisäisi Summanjoen kuormitusta, jota pitäisi vähentää, jotta Summanjoki voisi saavuttaa hyvän vedenlaadun. Pienikin kuormituksen lisäys vaikeuttaa tavoitteen saavuttamista ja on vastoin vesipuitedirektiiviä ja vesienhoitolakia. Luvan hakija on vähätellyt Summanjoen kalataloudellista merkitystä ja turvetuotannon vaikutuksia joen kalakantoihin.

Summanjokea on kunnostettu viime vuosina vaelluskaloille sopivammaksi ja kaikki se työ vaarantuisi, jos turvetuotantoon annetaan lisää lupia. Varsinais-Suomen ELY-keskus suunnittelee Mustajoen meritaimenkannan kotiuttamista Summajokeen ja turvetuotanto vaarantaa kalatalousviranomaisen meneillään olevan hankkeen. Hakemuksista jää epäselväksi, mihin luvan hakija perustaa väitteensä, ettei turvetuotanto haittaisi Summajoen kalakantoja. Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) ja ympäristön kannalta paras käytäntö (BEP) eivät suojaa vesistöä turvetuotannon kuormitukselta etenkin ylivirtaamatilanteissa.

Haminan kaupungille, Haminan kaupungin terveysuojeluviranomaiselle ja Haminan kaupungin kaavoitusviranomaiselle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen. Vastineita ei ole annettu.

PJ-Turve Oy on antanut vastaselityksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus kumoaa aluehallintoviraston päätöksen ja palauttaa asian aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi.

Perustelut

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulain 13 §:n 1 momentin mukaan turvetuotannon sijoittamisesta ei saa aiheutua valtakunnallisesti tai alueellisesti merkittävän luonnonarvon turomeltumista. Arvioitaessa luonnonarvon merkittävyyttä otetaan huomioon sijoituspaikalla esiintyvien suolajien ja -luontotyyppien uhanalaisuus sekä esiintymän merkittävyys ja laajuus sekä suon luonnontilaisuus. Luonnonarvon merkittävyyttä arvioitaessa voidaan vastaavasti ottaa huomioon sijoituspaikan merkitys sen ulkopuolella sijaitseville luonnonarvoille.

Samana pykälän 2 momentin mukaan toiminta voidaan 1 momentin estämättä sijoittaa, jos sijoittaminen ei vaaranna 1 momentissa tarkoitettujen luonnonarvojen säilymistä kysymyksessä olevassa maan osassa tai 1 momentin soveltaminen estää yleisen edun kannalta tärkeän toiminnan toteutumisen eikä luvan myöntämiseen ole muutoin estettä.

Pykälän 3 momentin mukaan tätä pykälää ei sovelleta, jos 1 momentissa tarkoitettujen luonnonarvojen on otettu huomioon lainvoimaisessa maakuntakaavassa tai lainvoimaisessa, oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa ja toiminta sijoittuu mainitussa kaavassa sille varatulle alueelle.

Pykälän 4 momentin mukaan turvetuotanto voidaan 1 momentin estämättä sijoittaa suolle, jonka luonnontila on ojituksen vuoksi merkittävästi muuttunut. Arvioitaessa suon luonnontilan muutosta otetaan huomioon ojituksesta aiheutuneet muutokset suon vesitaloudessa ja kasvillisuudessa. Merkittävästä luonnontilan muutoksesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Valtioneuvoston ympäristönsuojelusta antaman asetuksen (ympäristönsuojeluasetus) 44 §:n mukaan turvetuotanto voidaan ympäristönsuojelulain 13 §:n 4 momentin mukaan mainitun pykälän 1 momentin estämättä sijoittaa suolle, jonka luonnontila on ojituksen vuoksi merkittävästi muuttunut. Suon luonnontilan muutos on merkittävä, jos:

- 1) suon vesitalous on muuttunut peruuttamattomasti, suon vedenpinnan taso on

alentunut kauttaaltaan ja suon kasvillisuus on muuttunut kauttaaltaan;
 2) suon vesitalous on muuttunut kauttaaltaan, vedenpinnan taso suolla on alentunut kauttaaltaan ja muutokset suon kasvillisuudessa ovat selviä; tai
 3) suolla on ojitettuja ja ojittamattomia osia, ojitus estää hydrologisen yhteyden suon ja sen ympäristön välillä ja osalla suon ojittamatonta alaa esiintyy kuivahtamista ja muutoksia suon kasvillisuudessa.

Asiassa saatu selvitys

Tuotantoalue sijaitsee Haminan kaupungin Kannusjärven kylässä noin 21 km Haminan keskustasta pohjoiseen.

Kymijoen vesi ja ympäristö ry:n antaman lausunnon mukaan Summansuon suunnitellulla turvetuotantoalueella ei ole suoritettu mittauksia suon vedenpinnan korkeuksista ennen alueella tehtyä ojitusta.

Suunnitellun turvetuotantoalueen ojitetuilla reunaosilla suon vedenpinta on todennäköisimmin laskenut ojituksen myötä merkittävästi ja mahdollistanut myös puuston kasvun alueella. Turvetuotantoalueen keskiosa on ympäristöstään hieman koholla oleva vähäpuustoinen ojittamaton keidassuo, joka saa vetensä sadevedestä. Ojitus ei siten ole vaikuttanut keidassuon veden saantiin, mutta keidassuota ympäröivillä ojilla on ollut todennäköinen kuivattava vaikutus etenkin keidassuon reunaosiin.

Ympäristösuunnittelu Enviro Oy:n kartoituksen perusteella turvetuotantoalueen ojitetuilla reunaosilla kasvillisuus oli muuttunut täysin verrattuna tyypilliseen korkeaa vedenpintaa vaativaan suokasvillisuuteen. Reunaojien välittömässä läheisyydessä myös keidassuon kasvillisuudessa oli havaittavissa muuttuneisuutta, mutta muuten keidassuo oli kasvillisuudeltaan luonnontilaisen kaltainen. Kartoituksen tulosten perusteella keidassuon keskiosan vedenpinnan korkeudessa tai hydrologisissa yhteyksissä ei ole ojituksesta huolimatta tapahtunut suuria muutoksia tai ne eivät ainakaan näy kasvillisuudessa.

Luvan hakija on toimittanut aluehallintovirastolle Enviro Oy:n 27.7.2018 päivätyn selvityksen ”Haminan Summansuon kasvillisuus ja kasvisto”. Selvityksessä on todettu muun ohella, että ympäristöhallinnon rekistereissä ei Summansuolta ole tietoja arvokkaista luontokohteista eikä havaintoja uhanalaisista tai muista niin sanotun Punaisen kirjan eliölajeista (Rassi ym. 2010). Alueelta ei tunneta myöskään EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien esiintymiä eikä Summansuolla arvioida olevan niille sopivia elinympäristöjä.

Selvityksen perusteella suolla esiintyy seuraavia Etelä-Suomessa uhanalaiseksi (luokka VU) arvioituja luontotyyppisiä: kangaskorvet, mustikkakorvet, sarakorvet, korpikämmet, lyhytkorsinevarämeet ja saranevat. Näistä kangas- ja mustikkakorvet sekä korpikämmet ovat myös koko maassa uhanalaisia (luokka VU) luontotyyppisiä. Lisäksi sarakorvet ja lyhytkorsinevarämeet ovat koko maassa silmälläpidettäviä (NT) luontotyyppisiä.

Summansuolla sijaitsevat ojittamattomat korvet osa-alueilla 18 ja 19 täyttävät METSO-luonnonsuojeluohjelman I luokan kohteiden kriteerit.

Valtioneuvoston (2012) periaatepäätöksen liitteessä 1 on soiden ja turvemaiden luonnontilaisuusasteikko. Sen mukaan turvetuotanto tulee kohdentaa luokkien 0 ja 1 soille. Summansuo kuuluu selvityksen perusteella luokkaan 2. Samaan tulokseen oli tultu myös aiemmassa arvioinnissa (Korhonen 2011). Luokan 2 soille ”voidaan suunnata turvetuotantoa silloin, kun suon yleinen luonnonarvo on seutukunnan ojitustason perusteella keskimääräistä alhaisempi eikä kohteella ole merkittäviä erityisiä luonnonarvoja.” Summansuo kuuluu Kotka–Haminan seutukuntaan, jossa ojitettujen soiden osuus suoalasta on 77 %.

Summansuolla on ojitettuja ja ojittamattomia osia. Suon ojittamattomilla osilla ei ole havaittavissa merkittäviä muutoksia suon kasvillisuudessa. Kuivahtamista on havaittavissa joissakin kuljuissa, mutta tämä johtunee lämpimän ja vähäsateisen vuoden 2018 loppukevään ja kesän olosuhteista. Vedenpinnan tason pysyvä alentuminen näkyisi todennäköisesti kuljujen kasvillisuuden muuttumisena. Vesitalouden muutosten sekä suon ja sen ympäristön hydrologisen yhteyden arvioiminen ei sisällytynyt selvitykseen.

Geologian tutkimuskeskus (GTK) on tutkinut Summansuon vuonna 1984. GTK:n mukaan maastoinventointiin, ilmavalokuviin ja laserkeilausaineistoon perustuvan tarkastelun mukaan suon ojitusverkosto on valtaosin harvaa. Suo on suoyhdistymätyypiltään eteläosaa lukuun ottamatta selkeä keidassuo. Pohjoisosan ojittamattomalla alueella on ilmakuvista havaittavissa selkeää keidasrämeele tyypillistä kuljujen ja kermien muodostamaa kuviointia. Selkeää ojituksen aiheuttamasta vesitalouden muutoksesta johtuvaa suon pinnan kuivahtamista ja kasvillisuuden muutosta on ilmakuvista havaittavissa ojittamattoman alueen reunoilla. Luonnontilaisuusluokituksessa käytetyn aineistotarkastelun perusteella Summansuon luonnontilaisuusluokka on 2.

Oikeudellinen arviointi

Asiassa on PJ-Turve Oy:n valituksesta ratkaistavana, onko aluehallintoviraston päätös kumottava ja asia palautettava lupaviranomaiselle uudelleen käsiteltäväksi ensisijaisesti Summansuon ojituksesta johtuvan merkittävästi muuttuneen luonnontilan vuoksi tai toissijaisesti syystä, ettei suunnitellusta tuotannosta aiheudu ympäristönsuojelulain 13 §:n 1 momentissa tarkoitettua alueellisesti merkittävän luonnonarvon turmeltumista.

Merkittävä luonnonarvo

Ympäristönsuojelulain 13 §:n 1 momentin mukaan luonnonarvon merkittävyyden määrittely perustuu kolmeen tekijään, jotka ovat alueen suolajien ja suoluontotyyppien uhanalaisuus, esiintymän merkittävyys ja laajuus sekä suon luonnontilaisuus.

Hallituksen esityksessä eduskunnalle ympäristönsuojelulain ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 214/2013 vp) on turvetuotannon sijoittumista koskevan säännöksen tarkoitus 13 §:n yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan estää turvetuotannon sijoittaminen paikalle, joka luonnonarvojensa kannalta on kokonaisuutena arvioiden valtakunnallisesti tai alueellisesti merkittävä.

Hallituksen esityksen mukaan laissa tarkoitettu merkittävä luonnonarvo tarkoittaisi pääsääntöisesti useamman kuin yhden uhanalaisen lajin tai luontotyypin esiintymistä toiminnan suunnitellulla sijoituspaikalla. Kaikkein uhanalaisimpien (äärimmäisen uhanalaiset ja erittäin uhanalaiset) luontotyyppien ja lajien osalta myös yksittäinen merkittävä esiintymä voisi muodostaa sijoituspaikkaesteen. Ympäristövaliokunta on mietinnössään (YmVM 3/2014 vp) rajannut pykälän soveltamisalan koskemaan yksinomaan uhanalaisia suolajeja ja suoluontotyyppisiä, jotka ovat valtakunnallisesti tai alueellisesti merkittäviä. Lisäksi valiokunta lisäsi 4 momenttiin merkittävyyden arviointiperusteeksi suon luonnontilaisuuden. Valiokunta korosti, että 1 momenttiin sijoittuva valtakunnallisesti tai alueellisesti merkittävän suoluonnonarvon turmeltumisen rajoituskynnys on tarkoituksellisesti korkealla eli kysymys on erittäin merkittävistä luonnonarvoista.

Luonnontilan muutos

Ympäristönsuojelulain 13 §:n 4 momentin mukaan turvetuotanto voidaan 1 momentin estämättä sijoittaa suolle, jonka luonnontila on ojituksen vuoksi merkittävästi muuttunut. Arvioitaessa suon luonnontilan muutosta otetaan huomioon ojituksesta aiheutuneet muutokset suon vesitaloudessa ja kasvillisuudessa. Merkittävästä luonnontilan muutoksesta säädetään asetuksella.

Ympäristönsuojeluasetuksen 44 §:ssä suon luonnontilan muutoksen merkittävyyden arviointi perustuu kolmiportaiseen, suon vesitaseen ja siitä aiheutuvan suon kasvillisuuden muutoksen luokitukseen.

Luonnontilaisuusluokka

Suon luonnontilaisuusluokan käsite perustuu 30.8.2012 annettuun valtioneuvoston periaatepäätökseen soiden ja turvemaiden kestävästä ja vastuullisesta käytöstä ja suojelusta. Siinä on kuvattu kuusi luonnontilaisuusluokkaa. Ympäristönsuojeluasetuksen 44 §:n suon luonnontilan merkittävän muutoksen kriteerit vastaavat sisällöltään periaatepäätöksen luokkia siten, että asetuksen kohta 1) vastaa luonnontilaisuusluokkaa 0, kohta 2) vastaa luonnontilaisuusluokkaa 1 ja kohta 3) luonnontilaisuusluokkaa 2.

Hallituksen esityksen mukaan ympäristönsuojelulain 13 §:n 1 momentin säännöstä merkittävän luonnonarvon turmeltumista aiheuttavan turvetuotannon sijoittamisen rajoittamisesta sovelletaan, kun kyse on valtioneuvoston periaatepäätökseen sisältyvän luonnontilaisuusluokittelun

mukaisesta 3–5 luokan suosta. Tavallisesti pykälän 1 momentissa tarkoitettuja merkittäviä luonnonarvoja esiintyy tällaisilla luonnontilaisilla tai luonnontilaisen kaltaisilla soilla. Valtioneuvoston periaatepäätökseen sisältyvän luonnontilaisuusluokittelun 0–2 luokan soiden osalta säännöstä ei sovelleta. Ympäristövaliokunta on mietinnössään lausunut, että valiokunnan ehdotuksen mukaisella lain uudella 4 momentilla käytännössä tarkennetaan 0–2 luokan soiden rajautuminen säännöksen soveltamisalan ulkopuolelle.

Ympäristönsuojelulain 13 §:ssä ja ympäristönsuojeluasetuksen 44 §:ssä tarkoitettun suon luonnontilan merkittävän muutoksen käsitteen suhdetta luonnontilaisuusluokitukseen on käsitelty tarkemmin ympäristövaliokunnan mietinnössä 3/2014 vp. Mietinnön mukaan soiden ja turvemaiden käytön kohdentamiseen käytetään periaatepäätöksen linjauksen mukaisesti apuna kuusiportaista luonnontilaisuusasteikkoa ja siihen liittyviä käyttösuosituksia. Luonnontilaisuusasteikon luokkiin viittaamisen sijasta 4 momentissa on ratkaisevana tekijänä suon luonnontilan merkittävä muuttuminen, jonka olennaiset osatekijät ovat muutokset suon vesitaloudessa ja kasvillisuudessa siten kuin luonnontilaisuusasteikosta tarkemmin ilmenee.

Luonnontilaisuusluokittelun soveltaminen

Hallituksen esityksen ja lainvalmistelun lähtökohtana luonnontilaisuuden luokittelun osalta on ollut, että suolle, jota ympäristölupahakemus turvetuotantoon koskee, määritetään vain yksi luonnontilaisuusluokka. Kuitenkin ympäristönsuojeluasetuksen 44 §:n 3 kohdan mukaan suolla voi olla ojitettuja ja ojittamattomia osia, mikä ottaa huomioon suon eri osien erilaiset olosuhteet. Lainvalmistelussa ei kuitenkaan ole määritelty, millä tavoin määriteltävää kokonaisuutta suolla tarkoitetaan.

Turvetuotannon ympäristölupahakemuksissa on usein käytetty Geologian tutkimuskeskuksen tekemiä suorajauksia ja luokitteluita. Rajaukset perustuvat suoallaskäsitteeseen, jossa suo rajataan turpeen ja mineraalimaan tai turpeen ja vesistön rajakohtaan perustuen. Valtioneuvoston periaatepäätöksessä soiden ja turvemaiden kestävästä ja vastuullisesta käytöstä ja suojelusta suolla tarkoitetaan suoyhdistymää tai suoyhdistymän sisällä olevaa vesitaloudeltaan taikka maisemaltaan erillistä, yhtenäistä kokonaisuutta. Tämän määrittelyn perusteella geologisen suoaltaan sisällä voi olla itsenäiseksi soiksi luokiteltavia osia. Erityisesti keidassuot voivat ojittamattomilta osiltaan kuulua korkeampaan luonnontilaisuusluokkaan kuin mihin geologinen suoallas olisi arvioitu kuuluvaksi. Keidassoiden vesitalous ei riipu ympäröivän alueen vesitaloudesta, jolloin ojitukset eivät katkaise hydrologista yhteyttä eivätkä välttämättä aiheuta kuivumista. Sen sijaan aapasoille on tunnusomaista, että ne ovat riippuvaisia ympäröivältä valuma-alueelta tulevista minerotrofisista vesistä. Suon reunaosien ojitus ja valuma-alueen maankäyttö muuttavat herkemmin aapasoiden luontaista vesitaloutta muun muassa estämällä valuma-alueelta tulevien vesien pääsyn suolle ja laskemalla suovedenpinnan tasoa.

Summansuon hankealueen luonnontilaisuus ja luonnonarvot

Ympäristösuunnittelu Enviro Oy:n tekemän selvityksen sekä Geologian tutkimuskeskuksen lausunnon mukaan Summansuon luonnontilaisuusluokaksi on arvioitu 2.

Summansuon reunaosat on kauttaaltaan ojitettu. Suon keskiosassa, suunnitellulla turvetuotantoalueella, on noin 7,3 ha:n luonnontilainen keidasrämealue. Sen vesitalous on kärsinyt jonkin verran turvepehkon nostosta. Selkeää ojituksen aiheuttamasta vesitalouden muutoksesta johtuvaa suon pinnan kuivahtamista ja kasvillisuuden muutosta on ilmakuviosta havaittavissa ojittamattoman alueen reunoilla.

Hallinto-oikeus toteaa, että yksittäisen suon luonnontilaisuuden muutos arvioidaan tapauskohtaisesti arvioinnin kohteena olevan suon vesitaloudessa ja kasvillisuudessa aiheutuneiden muutosten perusteella. Siten esimerkiksi sijaintipaikan seutukunnan soiden ojitusastetta ei suon luonnontilaisuutta arvioitaessa voida ottaa huomioon. Summansuon luonnontila on ojituksen vuoksi muuttunut merkittävästi ympäristönsuojeluasetuksen 44 §:n kohdassa 3) tarkoitetulla tavalla. Summansuon ojittamatonta keskiosaa ei voida pitää suoyhdistymän sisällä olevaa vesitaloudeltaan taikka maisemaltaan erillisenä ja yhtenäisenä luonnontilaisena kokonaisuutena.

Johtopäätös

Koska Summansuon luonnontila on ojituksen vuoksi merkittävästi muuttunut, ympäristönsuojelulain 13 §:n 1 momentin säännöstä ei voida soveltaa Summansuon olosuhteissa, ja turvetuotanto voidaan edellä mainitun säännöksen estämättä saman pykälän 4 momentin säännöksen perusteella sijoittaa suolle. Ympäristölupaharkinnassa ei näin ollen myöskään voida ottaa huomioon sijoituspaikalla esiintyvien suolajien ja -luontotyyppien uhanalaisuutta tai sijoituspaikan merkittävyyttä sen ulkopuolella sijaitseville luonnonarvoille. Hakemus on yllä mainituilla perusteilla palautettava aluehallintovirastoon uudelleen käsiteltäväksi luvan myöntämisen edellytysten arvioimista varten. Tällöin on erityisesti otettava huomioon esitetty kalastoa koskeva selvitys.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Haminan kaupunginhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 107 §:n 1 momentin mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n perusteella valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **18.8.2022**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet ylituomari Riikka Mäki ja lainoppinut hallinto-oikeustuomari Pertti Piippo sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Jaakko Tuhkanen.

Esittelijä Pirjo Pentinmäki

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös ja maksu

PJ-Turve Oy, maksutta

Jäljennös maksutta

Haminan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Haminan kaupungin terveydensuojeluviranomainen

Haminan kaupunginhallitus

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
KalatalousryhmäKaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Ympäristö ja luonnonvaratEtelä-Suomen aluehallintovirasto,
Ympäristölupavastuualue

Suomen luonnonsuojeluliiton Kymenlaakson piiri ry

Geologian tutkimuskeskus

Haminan-Virolahden kalatalousalue

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
  - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
  - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
  - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
  - vaatimusten perustelut
  - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>